

Mál nr. 139/2026

Nafn málskotsaðila (M)

Nöfn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging ökutækis.

Skráningarnúmer ökutækis (A)

Frávísun. Orsakatengsl. Sönnun.

Gögn.

1. Málskot móttakið 23. mars 2026 ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 8. maí 2026.
3. Viðbótarathugasemdir M dags. 18. maí 2026.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að hinn 22. maí 2025 hafi M lent í umferðarslysi á hringtorgi við Nýbýlaveg. Hafi M verið ökumaður bifreiðarinnar B er hún lenti í árekstri við A. Ekki virðist ágreiningur um að ökumaður A beri alla sök á árekstrinum. Kemur þá fram að M hafi orðið fyrir meiðslum við áreksturinn. Hinn 5. nóvember 2025 hafi V tilkynnt M um þá afstöðu sína að varanlegt líkamstjón gæti ekki hafa hlotist af atvikinu og mundi V því ekki hlutast til um frekari gagnaöflun, þ.m.t. öflun matsgerðar, né greiða fyrir hana. V hafi hins vegar samþykkt að greiða kostnað vegna tímabundinna afleiðinga fyrstu þrjá mánuðina eftir slysið og þjáningarbætur gegn framvísun óvinnufærnivottorða.

M hafi leitað á bráðamóttöku um klukkustund eftir slysið þar sem hún hafi lýst mjög slæmum verk í hálsi sem leiddi niður í axlir. Við skoðun hafi M „haldið höfðinu stíft“ og hliðarhreyfingar höfuðs hafi verið sársaukafullar. Hafi hún verið greind með tognun á hálsi og brjóstbaki vegna sveifluáverka, fengið ávísað verkjalyfjum og ráðleggingar um að leita til heilsugæslu væri verkurinn enn til staðar eftir viku. Hinn 26. maí 2025 hafi M leitað á heilsugæslu og lýst versnandi verkjum í öxlum, sem leiddu niður í báða handleggi og fingur. Hafi M þá verið ráðlagt að fara í sjúkraþjálfun. Hinn 23. september 2025 hafi M enn leitað á heilsugæslu og í sjúkraskrá komi fram að hún hafi þá verið mjög verkjuð og aum í öxl og með skerta hreyfigetu í „abduction“ auk þess sem nokkur máttminnkun væri í „innrotation“ um öxlina. Auk ofangreinds liggi fyrir ítarlegt læknisvottorð dags. 11. mars 2026. Þar komi m.a. fram að heildarmynd einkenna M samrýmist einkennum eftir hnykkáverka í umferðarslysi. M hafi frá slysi verið í markvissri endurhæfingu með sjúkraþjálfun, æfingum og verkjameðferð. Þrátt fyrir það séu einkenni áfram til staðar og teljist nú langvinn.

Með framangreindum gögnum hafi M sýnt fram á að hún hafi hlotið tognun og aðra áverka á hálsi og brjóstbaki við áreksturinn og glími enn við langvinn einkenni vegna þess. Hafi M því sýnt fram á að meiri líkur en minni séu á því að hún hafi orðið fyrir líkamstjóni sem rekja megi til slyssins. Í slíkum tilvikum beri V að greiða kostnað vegna frekari gagnaöflunar um umfang tjónsins og er vísað til úrskurða nefndarinnar í málum 41/2024 og 93/2024 því til stuðnings.

Jafnvel þegar árekstur sé vægur sé mat á afleiðingum hans einstaklingsbundið og ráðist af ýmsum þáttum. Þá liggi fyrir að V hafi keypt B af eiganda hennar þar sem ekki þótti svara kostnaði að gera við hana, og hljóti það að benda til þess að áreksturinn hafi ekki verið óverulegur.

Í bréfi V, sem á tjónsdegi var vátryggjandi A, til nefndarinnar kemur fram að V hafi ekki hafnað bótaskyldu. Þvert á móti hafi V samþykkt að greiða bætur vegna tímabundins tjóns M. Ekki sé því fyrir hendi ágreiningur um bótaskyldu sem slíka heldur aðeins um greiðsluskyldu V vegna gagnaöflunar. Það hvíli á M að sýna fram á orsakatengsl slyssins og þeirra afleiðinga sem hún rekur til þess, og eina leiðin til þess sé að afla og leggja fram matsgerð tveggja óvilhallra og sjálfstæðra matsmanna eða álitsgerðar Örorkunefndar. Það hafi ekki verið gert og hafi M því ekki staðið undir þeirri sönnunarbyrði sem á henni hvíli. Samkvæmt framangreindu sé afstaða V sú að ekki hafi verið gerð krafa á hendur V, og slíkri kröfu hafi þar af leiðandi ekki verið hafnað af hálfu þess. Séu því ekki forsendur fyrir afgreiðslu nefndarinnar og beri að vísa málinu frá á grundvelli 2. mgr. 4. gr. samþykktu hennar. Þó kostnaður vegna öflunar matsgerða falli undir sjúkrakostnað samkvæmt 1. gr. skaðabótalaga nr. 50/1993 hvíli engin lagaskylda á vátryggingafélögum að standa að slíkri gagnaöflun með tjónþola, enda hvíli sem áður segir á tjónþola að sýna fram á tjón sitt.

Í viðbótarathugasemddum M er vísað til þess að nefndin hafi ítrekað komist að þeirri niðurstöðu að vátryggingafélögum sé skylt að greiða kostnað vegna gagnaöflunar og matsgerðar séu meiri líkur en minni á því að líkamstjón hafi hlotist af tjónsatviki. Þá væri óeðlilegt að láta þann sem orðið hefur fyrir líkamstjóni af völdum annarrar bifreiðar bera kostnaðinn og áhættuna af öflun matsgerðar enda sé slíkt gríðarlega kostnaðarsamt. Slíkt fyrirkomulag mundi þá grafa undan skaðabótaréttinum og því markmiði sem stefnt sé að með skyldutryggingum ökutækja.

Álit.

Fyrir liggur að V hefur hafnað því að standa að mati á varanlegum líkamlegum afleiðingum umrædds áreksturs á M, og er sú höfnun áréttuð í samskiptum V við nefndina. Verður því að telja að skilyrði 2. mgr. 4. gr. samþykktar úrskurðarnefndar í vátryggingamálum séu uppfyllt, þ.e. að V hafi hafnað kröfu M um greiðslu sjúkrakostnaðar skv. 1. gr. skaðabótalaga nr. 50/1993 vegna kostnaðar við gagnaöflun um varanlegar afleiðingar líkamstjóns hennar. Verður þá ekki séð að önnur ákvæði samþykktanna leiði til þess að vísa beri máli þessu frá nefndinni. Verður ágreiningur aðila því tekinn til efnislegrar úrlausnar.

Ágreiningur þessa máls varðar það hvort orsakatengsl séu milli árekstursins 22. maí 2025 og þeirra líkamlegra einkenna sem M rekur til hans. Svo bótaskylda vegna varanlegs líkamstjóns, þ.m.t. vegna sjúkrakostnaðar, komi til álita hvílir það á M að sýna fram að meiri líkur en minni séu til þess að svo sé. Að mati nefndarinnar þarf ekki að koma til matsgerð tveggja óvilhallra matsmanna, svo sem V heldur fram, svo sú sönnunarbyrði sé uppfyllt, enda er unnt að leggja mat á það með heildstæðri skoðun fyrirliggjandi læknisfræðilegra gagna, s.s. læknisvottorða, myndrannsókna, skýrsla sjúkraþjálfara, skoðunar sérfræðilækna o.s.frv. Um framangreint hefur margsinnis verið fjallað í úrskurðum nefndarinnar.

Af fyrirliggjandi læknisfræðilegum gögnum má ráða að M leitaði á bráðamóttöku strax á slysdegi og var þá greind með tognun á hálsi og brjóstbaki vegna sveifluáverka. Fékk hún einnig útgefið vottorð vegna óvinnufærni í viku frá slysdegi. Rétt er að áréttast að ekki er deilt um tímabundnar afleiðingar og hefur V fallist á bótaskyldu vegna þeirra.

Af sjúkraskrá heilsugæslu sem tekur til tímabilsins frá 26. maí 2025 til 22. janúar 2026, má ráða að M hafi fengið útgefið vottorð um óvinnufærni til 9. nóvember 2025. Af sjúkraskrá má ráða að M hafi lýst verkjum og eymslum frá öxl og doða fram í finger. Kemur einnig fram að hún sé aum í vöðvum við háls, niður herðar og við herðablað. Segir þá að við segulómun hafi ekki greinst brjóskaos eða aðrar greinilegar breytingar. Í nótu vegna komu M á heilsugæslu hinn 21. nóvember 2025 kemur einnig fram að hún sé með vöðvabólgu og mögulega marða taug undir þrýstingi frá vöðvabólgu. Einnig kemur fram að hinn 26. maí 2025 hafi M fengið ávísað beiðni um sjúkraþjálfun.

Þá liggur fyrir nefndinni læknisvottorð heilsugæslulæknis dags. 11. mars 2026. Kemur þar m.a. fram að heildarmynd einkenna samrýmist langvinnnum verkjum í hálsi, öxl og herðasvæði hægra megin eftir hnykkáverka í umferðarslysi. Hafi M verið í markvissri endurhæfingu með sjúkraþjálfun, æfingum og verkjameðferð. Þrátt fyrir það séu einkenni enn til staðar og teljist nú langvinn. Enn fremur kemur fram í vottorðinu að „fyrri heilsufar samkvæmt fyrirliggjandi sjúkrasögu hefur ekki þýðingu við mat á afleiðingum umferðarslyssins.“ Af vottorðinu má ráða að það sé samantekt úr sjúkraskrá M.

Þá er fyrirliggjandi yfirlit yfir meðferð sjúkraþjálfara, auk tölvupósts hans, dags. 11. mars 2026. Þar kemur m.a. fram að M hafi verið til meðferðar vegna afleiðinga slyssins 22. maí 2025. Yfirlit meðferða ber hins vegar með sér að M hafi fyrst leitað til viðkomandi sjúkraþjálfara 3. febrúar 2025, þ.e. um þremur og hálfum mánuði fyrir slysið og að hún hafi frá þeim degi og til slysdags leitað alls 13 sinnum til sjúkraþjálfara. Engar upplýsingar liggja fyrir nefndinni um þá meðferð sem hún hlaut á þeim tíma.

Utan þess sem fram kemur í vottorði dags. 11. mars 2026 liggja engin gögn um fyrri heilsufar M fyrir nefndinni. Í tölvupósti lögmanns M til V dags. 16. febrúar 2026, segir að lögmaður M hafi fengið upplýsingar um að M hefði verið skráð á annarri heilsugæslu þar til skömmu fyrir slysið. Hann hafi óskað eftir afriti af sjúkraskrá M þaðan og muni senda hana þegar hún berist. Ekki verður séð að sú sjúkraskrá sé meðal gagna málsins fyrir nefndinni.

Verður því, m.a. með hliðsjón af því að óupplýst er um fyrri heilsufar M og því að fyrirliggjandi læknisvottorð byggir að meginstefnu á sjúkraskrá en ekkert liggur fyrir að M hafi leitað til sérfræðilæknis vegna einkenna sinna, ekki talið að nægilega sé sýnt fram á að einkenni hennar verði rakin til slyssins.

Samkvæmt öllu framangreindu og eins og mál þetta liggur fyrir nefndinni, verður því að telja að M hafi ekki sýnt fram á að meiri líkur en minni séu á því að hún hafi orðið fyrir varanlegu líkamstjóni við umferðarslysið 22. maí 2025. Er því óhjákvæmilegt að hafna kröfu hennar.

Niðurstaða.

M á ekki rétt til greiðslu bóta vegna öflunar matsgerðar úr ábyrgðartryggingu ökutækisins A hjá V.

Reykjavík, 2. júlí 2026.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Berglind Svavarsdóttir